

DOOR HET LEVEN GEGREPEN

Jos van Dijk is een verzamelaar die letterlijk door het leven gegrepen is. Hij verzamelt namelijk van alles wat met het menselijk bestaan te maken heeft en daar is hij al bijna 30 jaar mee bezig. Zijn verzameling omvat zo'n 250.000 bidprentjes, 200.000 rouwadvertenties, maar ook duizenden geboortekaartjes en trouwkaarten. Natuurlijk is een verzamelaar met zo'n omvangrijke verzameling nooit klaar met sorteren en uitzoeken, maar het grootste deel van zijn verzameling zit netjes op alfabet gesorteerd in honderden ordners, lades en bakjes.

Begin

Ongeveer in 1983 begon Jos met zijn verzameling. Rond die tijd werd in Boekel de Heemkundekring opgericht en Jos is vanaf het begin lid geweest. Hij wou zelf ook een bijdrage leveren aan het opslaan van de geschiedenis van Boekel en zo is hij begonnen met het verzamelen van gegevens over de inwoners van Boekel. Het is echter niet gebleven bij de inwoners van Boekel, zijn verzameling bevat nu ongeveer 250.000 bidprentjes uit heel Nederland. Op de foto hierboven zit hij in zijn werkkamer, dit kleine stukje is verwarmd, maar in de kamer ernaast staat zijn verzameling opgeslagen. Daar heeft hij een wand compleet in beslag genomen door kaartenbakken. Er staan 18 kaartenbakken naast elkaar en 12 bakken op elkaar van ongeveer 20 x 20.

Alle bakjes zitten stampvol met bidprentjes. Daarnaast staan vele houten bakjes gevuld met 200.000 rouwadvertenties. Op de foto hiernaast zie je de stellingkast die gevuld is met allerlei trouw- en jubileumkaarten. Deze verzameling bevat een schat aan informatie voor stamboomonderzoekers.

VERZAMELAAR VAN DE MAAND

Hoewel hij dus veel trouwkaarten en rouwadvertenties in zijn verzameling heeft zitten, gaat zijn voorkeur voornamelijk uit naar bidprentjes en dan is hij nog het allermeeft op zoek naar bidprentjes van personen die in Boekel geboren zijn. Jos is overigens op iedere verzamelbeurs van de afdeling aanwezig met heel veel ruilmateriaal. En altijd zitten er wel verzamelaars tussen te snuffelen.

Geschiedenis

Een meer algemene naam voor het bidprentje (dit is een katholieke benaming) is gedachtenisprentje of doodsprentje. Gedachtenisprentjes bestaan al vanaf ongeveer 1650. In het begin werden ze met de hand geschreven en versierd. Rond 1730 werden in Amsterdam de eerste prentjes gedrukt. Rond 1950 werd het uitdelen van een gedachtenisprentje tijdens een uitvaartmis een algemeen gebruik. De laatste jaren wordt steeds minder gebruik gemaakt van religieuze afbeeldingen. Vaak staat een foto van de overledene op het prentje.

Oudste bidprentje

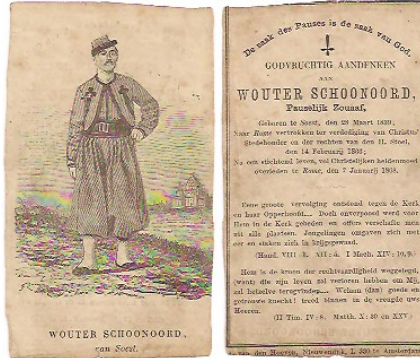
Hierboven ziet u een afbeelding van het oudste bidprentje in de collectie van Jos. Het is een bidprentje van de in 1818 overleden Franciscus Ebbinkhuizen. Hij was 32 jaar lang pastoor in Afferden en Deest en is 63 jaar oud geworden.

Bijzondere prentjes

Natuurlijk is het niet mogelijk om de hele verzameling van Jos tentoon te stellen op de verzamelbeurs in Eerde. Maar hij heeft een paar bakken gevuld met wel heel bijzondere bidprentjes. Daarin zitten onder andere bidprentjes van prinses Diana, prins Claus, John F. Kennedy en moeder Teresa. In die bakken zit bijvoorbeeld ook het oudste bidprentje van Jos, maar ook een bidprentje van 5 jonge mensen die tijdens de oorlog in Dongen omkwamen bij een bombardement.

Jos vindt ook het bidprentje van de pauselijke zouaaf heel bijzonder. Wouter Schoonoord trad op 14 februari 1866 in dienst van de paus, voor de verdediging van de heilige stoel en overleed op 7 januari 1868 in Rome.

Naast zijn bijzondere bidprentjes zal Jos ook diverse boeken over de geschiedenis en de ontwikkeling van de bidprentjes laten zien. Zoals bijvoorbeeld het boek *Passie & Hartstocht over bidprentjes in Noord Nederland in de 17^e en 18^e eeuw*. Ook het boek *Gedachtenisprentjes van Frans Pluijmaekers*, een oud De-la medewerker, hij beschrijft de geschiedenis, de vormgeving en de ontwikkeling van bidprentjes.

Ook een heel bijzonder boek is het boek *Beeldenstorm in Kloostertuin*. In 1994 is in de Lutteltuin in Veghel een zeer bijzonder project tot stand gekomen. Op 150 zijden vlaggen werden 150 psalmteksten met een schildering uitgebeeld. De vlaggen werden door 150 kloosterzuster in stilte in de tuin geplaatst. Later is een serie bidprentjes van die vlaggen uitgebracht. De bidprentjes zijn allemaal van kloosterzusters die tussen 1994 en nu zijn overleden. Jos heeft de serie niet compleet, maar wellicht moeten er nog een aantal uitgegeven worden.

Devotionaliabeurs

Sinds een paar jaar is Jos ook lid van het bestuur van de afdeling Oost-Brabant. Omdat er steeds meer devotionaliabeurzen wegvielen door de hoge zaalhuren vroeg Jos of wij een devotionaliabeurzen konden organiseren. Wij staan altijd open voor goede ideeën, maar kunnen daarbij ook altijd wel hulp gebruiken. Jos regelt daarom voor ons de gang van zaken rond de devotionaliabeurs. Op zondag 2 mei wordt de volgende devotionaliabeurs gehouden in gemeenschapshuis De Brink in Eerde. Op deze devotionaliabeurs zijn niet alleen bidprentjes te vinden, maar van alles wat met de beleving van het geloof te maken heeft. Zo zijn er boeken over geloof, beelden, kerststallen, kruisbeelden, wijwaterbakjes, kaarsen, schilderijen, rozenkransen en van alles meer.

Tentoonstelling

De meest opmerkelijke bidprentjes van Jos van Dijk zijn te bewonderen tijdens de tentoonstelling die hij op zondag 25 april 2010 in Eerde zal houden. Hij zal dan ook enkele boeken tentoonstellen die gaan over de geschiedenis en ontwikkeling van bidprentjes. Een week later op 2 mei 2010 zal hij tijdens de devotionaliabeurs in Eerde aanwezig zijn met vele bakken bidprentjes die te koop zijn of te ruil tegen bijvoorbeeld bidprentjes van mensen die in Boekel geboren of overleden zijn. Jos heeft overigens zijn bakken met ruilmateriaal gesorteerd staan op plaats van geboorte of overlijden. Tijdens de tentoonstelling kunt u al uw interesse voor bepaalde plaatsen laten blijken. Op de verzamelbeurs Eerde kan van alles verzameld en geruild worden. Het is voor iedere verzamelaar de moeite waard om eens een kijkje te komen nemen.

door Hannie van Duynhoven
secr. van de afdeling Oost-Brabant
verzamelbeurseerde@hotmail.com